

MUŽ, KTERÝ VYDUPAL ZE ZEMĚ MUZEUM

Rozhovor se Zbyňkem Jakšem

Kdy začínala topná sezóna

3

Teplárenství na rozcestí
...s Petrem Horákem

5

Teplárenský slovníček
Malý kurz češtiny v energetice

6

*At' už si do nového roku přejete cokoliv,
doufáme, že se vám to vyplní.
Za nás vám přejeme hodně zdraví, štěstí,
klid doma i úspěchy v práci.*

UE UNITED ENERGY

ST SEVEROČESKÁ TEPLÁRENSKÁ

gabit

UET UNITED ENERGY INVEST

Dotek
Domácí teplo z Komořan

ST SEVEROČESKÁ TEPLÁRENSKÁ

UE UNITED ENERGY

UET UNITED ENERGY INVEST

Magazín společností Severočeská teplotárská a United Energy pro zázakzníky v Mostě a Litvínově.

Vydání: leden 2021

Vydavatel: Severočeská teplotárská, a.s., Teplotárská 2, 434 03 Most – Komořany

E-mail: dotek@setep.cz

Fotografie: archiv Severočeská teplotárská a United Energy

Vychází 4x ročně.

IČ: 28733118. Evidenční číslo: MK ČR E 23580

DEKARBONIZACE MOZKŮ NEBO EVROPY?

Když zabrousím na oficiální stránky Evropského parlamentu, tak se dozvím, že cílem dekarbonizace je doslova “zlepšování blahobytu lidí”, cestou “učinění klimatu neutrálním” a “ochranou našeho přirozeného prostředí”, vhodného pro lidi, planetu a ekonomiku... Kdo by si přál něco jiného?! Co mi to ale připomíná? Po krátkém zamyšlení, jsem rychle (a přiznávám tedy i dost lacině) našel odpověď: Jasně, to už tady přeci jednou bylo! Pamatujeme hesla “blahobyt dovedeme vyrobit” nebo “republice více práce, to je naše agítace” Jen barvy se změnily, dříve červená se proměnila v zelenou.

V principu jde zjednodušeně o snížení produkce nežádoucího plynu (uhlík neboli carbon) vznikajícího z lidské činnosti a jdoucího do ovzduší na naší planetě (proto “de-carbonizace”).

Jen přemýšlím, zda máme my, občané Evropy, dost moudrosti k tomu rozpoznat, “co” nám opravdu blahobyt přinese od toho, “co” se politicko-populisticky za tento výraz pouze schovává (co třeba nahrazení benzinových aut elektromobily nebo náhrada výroby elektřiny a tepla z uhlí štěpením jádra nebo vrtulemi?). Umíme opravdu rozeznat, kdo dané věci rozumí a kdo to jen dělá? Máme dost odvahy spoléhat na opravdové odborníky? Nenecháváme se jen konejšit větou: “Sousedě, kdo by nechtěl blahobyt a zelenou planetu...”

Cítím jistě nepopsatelné chvění vždy, když někdo hovoří o pokroku a současně o nutných změnách našeho života směrem ke zlepšení životního prostředí a zvýšení blahobytu. Promítá se to do všech oblastí života, tedy i energetiku nevyjímaje. Vždycky to však bude něco stát... na to myslím, a jsem ostražitý.

Jako jeden z prvních kroků de-carbonizace jsme již před deseti lety nabídli tomuto kraji vyřešení problému s neřízeným spalováním odpadu na skládkách a jeho využitím jako paliva. Tento projekt je řešením na celá desetiletí, zatímco skládky problém s likvidací odpadu pouze odkládají na generaci našich dětí a jsou časovanou bombou. O vyzkoušená a osvědčená řešení ale, zdá se, nikdo nestojí. Již 25 let jsme trvale v procesu modernizace pro ekologizaci, vše v jednotkách ne milionů ale miliard korun. Nic není zadarmo!

Vše je spojeno jedním jmenovatelem – musíme na “dosažení blahobytu” zvolit správnou cestu. Neboli můžeme dělat jen to, co

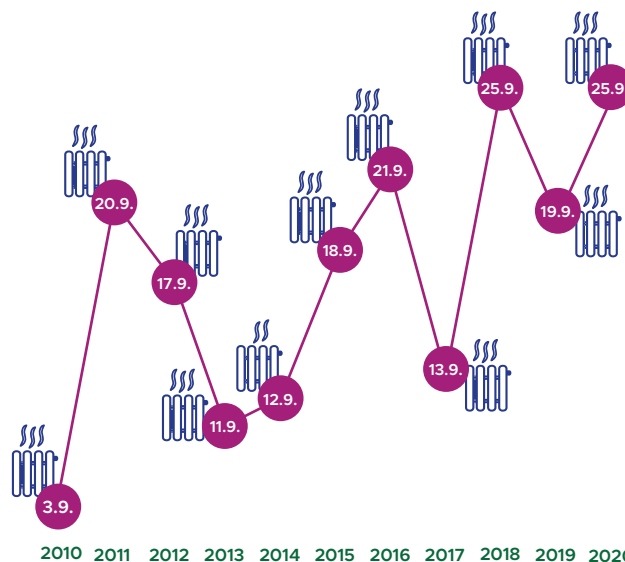
umíme a na co máme prostředky, technické i finanční. Je tedy nezbytné udržet pevnou a hlavně logickou vazbu mezi chtěným a možným (a to, i když v budoucnosti se cíle mohou zvyšovat, vazba se musí zachovat). Jakmile se tato vazba přeruší, je cíl prostou utopií.... Jak toho dosáhnout? ...na to teď myslím.

Přeji si, aby střídmost, pokora, moudrost a odpovědnost k našim dětem nám a našim metodikům v Bruselu byly nápomocny na naší cestě k ozelenění planety a k blahobytu, ale také nám dopomohly ke správnému chápání a výkladu všech hesel, nejen zde výše uvedených, ať už jsou červená, zelená nebo hnědá. V opačném případě opravdu lze vážně pochybovat o naší pozici na vrcholu pyramidy živočišných druhů ...na to myslím.

Ing. Petr Mareš, technický ředitel United Energy, a.s.

KDY ZAČÍNÁME TOPIT?

Otopné období podle vyhlášky Ministerstva průmyslu a obchodu začíná 1. září a končí 31. května. Dodávky tepla do domácností, škol a úřadů startují tehdy, když dva po sobě jdoucí dny klesne průměrná denní teplota pod 13 °C a předpověď neukazuje možnost oteplení. Z našeho desetiletého grafu vyplývá, že září se otepluje a topit se tak začíná spíše v jeho druhé půli. Také vloni odstartovala topná sezóna v Mostě a Litvínově až 25. září.

MUŽ, KTERÝ VYDUPAL ZE ZEMĚ MUZEUM

ZBYNĚK JAKŠ

Druhou osobností Kalendáře na rok 2021, kterou DoTeK navštívil, je ředitel Podkrušnohorského technického muzea v Kopistech u Mostu. Muž, kterému se podařilo z opuštěného hlubinného dolu vytvořit jedinečné hornické muzeum. Jaké to bylo v kotli? Co se právě staví v muzeu? Jak dopadla loňská podivná turistická sezóna? Přečtěte si v rozhovoru se Zbyněkem Jakšem.

Fotograf vás v teplárně poslal "fárat" do kotle. Jak jste si to užil? Dostat se do takového zařízení, do velkého kotle, to se člověku hned tak nestane. Technické věci mě moc baví. Kromě spousty dolů jsem se byl třeba podívat ve vítkovických vysokých pecích, v teplárenském kotli jsem měl premiéru. Vůbec mi nevádí, že se ušpiním, spíš naopak. A ještě z toho mám fotku jako důkaz.

Sezóna skončila a venku v muzeu se teď intenzivně pracuje. Co chystáte?

Ukončením poslední hlubinné těžby na dole ČSA se nám otevřela příležitost získat vybavení z této šachty. Přál jsem si ho získat už hodně dlouho, Jezdím po celém světě po hornických muzeích, porovnávám a mám už přesně naplánováno, jak by mělo naše muzeum vypadat, co všechno bych do něj přidal.

Takže jste se vlastně na zavření těšil?

Občas mi to horníci říkali, ale vůbec to není pravda. Máme u hlubinně velké zázemí, pracují tam lidé, kteří všechny ty stroje dobře znají a mohou nám pomáhat s opravami. Takže mě osobně – jako letitého hlubinnáře – mrzí, že těžba končí. Až tito lidé odejdou, málokdo si s těmi stroji dokáže poradit, horníci prostě přestávají být.

Takže co to tedy venku stavíte?

Stavíme trasu pro závěsnou drážkovou lokomotivu, což je specifikum hlubinné těžby, a tento stroj tedy nemohl nikdo nikdy vidět, jen v hlubině. Budeme jediné muzeum na světě, které ji vlastní a kde se v ní lidé budou vozit. Chceme mít v dubnu hotovo a při zahájení sezóny vozit první návštěvníky. Věřím, že to bude jedinečný zážitek. Jakmile toto dokončíme, budeme mít v muzeu veškerou dopravu, která byla v šachtách.

Stál jste u zrodu myšlenky na vytvoření technického muzea a třináct let jste jeho motorem. Je to práce, ve které jste se našel? Nebo jste stále horník?

Pořád jsem tělem i duší hlubinnář. Kdo to nezažil, nemůže tomu úplně rozumět. Hornické kamarádství, legrace, nebo jedinečný pocit, když razíte chodbu a víte, že jste první člověk na tomto místě... Je to zkrátka jiný svět, a když jsem nakrátko pracoval mimo obor, nešlo mi to. I proto jsou horníci jediní, kdo ctí své tradice a udržují cech. Dnes už žádný jiný obor něco takové nemá – nepotkáte třeba průvod ševců městem. Jsem na to hrdý a baví mě ukazovat

lidem krásu i obtížnost hornické práce. A také vyvracet všechny ty negativní mýty.

Třeba ono povýšené "Já jsem horník, kdo je víc"?

Ano, třeba tohle. To nikdy neřikali horníci, byť se to traduje. Stále přetrvává pocit, že horníci měli spoustu peněz za nic, byli to alkoholici nebo ničili města a vesnice. Tady si to lidé mohou všechno vyzkoušet, vzít do ruky vrtačku nebo se dozví, že není žádná jiná profese, která by měla víc obětí na životech než hlubinné dobývání. Že to nebyli horníci, kteří rozhodoval o bourání vesnice, že celá staletí bylo hornictví velmi špatně placenou prací. Tím, že jsem v dole pracoval a prošel skoro všemi obory, dokážu o tom vyprávět a to lidi baví. Odchází odtud a říkají, že netušili, jak je to těžké, máme mnoho pozitivních ohlasů a to mě těší. V tom jsem se opravdu našel, v tom vidím své poslání.

Industriální turistika je momentálně na vzestupu. Jakou jste měli sezónu?

Letos jsme se obávali, že to nedopadne dobře. Po otevření muzeí stále platil zákaz exkurzí pro školy, které tvoří asi polovinu naší návštěvnosti. Opak byl ale pravdou. Lidé, jak nemohli jezdit do zahraničí, začali poznávat Česko a návštěvnost byla prakticky stejná jako rok předtím. Stejně zprávy mám třeba z prohlídkové štolý z Měděnce, kde mi průvodce potvrdil, že prakticky celé léto nevylezl ze štolý. Zámků a zoologických zahrad už jsou lidé trochu přesycení, protože je to pořád stejné. Hledají jiné zážitky. A lidé nás stále sledují, očekávání jsou velká, takže věřím, že letos bude sezóna také úspěšná.

Zbyněk JAKŠ, 51 let

Žije v Mostě.

Ředitel Podkrušnohorského technického muzea, předseda Spolku severočeských havířů. Pracoval v hlubinných i povrchových dolech.

S jakými problémy vstupuje české teplárenství do roku 2021? Hrozí soustavám CZT, které zásobují 3,5 milionu lidí teplem, rozpad nebo už se blýská na lepší časy? A čekají cenu tepla v Mostě a Litvínově nějaké změny? Na startu nového roku odpovídal na otázky ředitel Severočeské teplárenské a.s. Ing. Petr Horák.

TEPLÁRENSTVÍ NA ROZCESTÍ

DoTeK už přináší čtenářům informace přímo od “zdroje” druhým rokem. V prvním čísle jste říkali, že jedním z cílů je vyvracet mýty v teplárenství. Daří se to?

Věnujeme se tomu v každém čísle a snažíme se to dělat přístupnou formou, tak věřím, že snad ano.

Které mýty přetrvávají?

Občas se objeví komentáře na našem facebookovém profilu, které ukazují na neznalost a velké zjednodušování, takže naše práce určitě nekončí. Odklon od uhlí je dnes v energetice téma číslo jedna a někteří lidé to vidí jako jasnou a jednoduchou věc, aniž by si uvědomovali důsledky, jaké přináší pro ně samé. My naopak vidíme, že uhlí, které máme doslova za plotem, je pro nás nejlépe dostupným zdrojem energie. Veškerá doprava, ať už je to plynovod, zásobování železnicí nebo auty jsou náklady, které se do cen tepla promítanou. A je naivní si myslet, že se to zaplatí samo nebo to někdo zadotuje, musí se to promítnout do ceny energií.

Trápí mě to osobně, protože mým cílem je, aby teplo bylo cenově dostupné. Mám obavy, že se dostaneme do okamžiku, kdy energie nebudou pro obyvatele dostupné a nebudou schopni je zaplatit. Zvláště v Ústeckém kraji, který řeší velké ekonomické a sociální problémy. Říká se tomu energetická chudoba a už dnes se stává problémem například v Německu, kde si stanovili ještě přísnější ekologická pravidla.

Je odklon uhlí nejpalčivější problém? K tomu se připojuje ještě vysoká cena emisních povolenek, zpřísnující se emisní limity nebo tendence k návratu k lokálním zdrojům...

Pokud jde o zdroj energie, je to určitě problém nejvážnější. Cenově je uhlí stále nejvýhodnější, všechno, co ho zdražuje, jsou uměle vytvořené regulativy – emisní limity, povolenky. Tyto náklady, když se připočtou k ceně uhlí, dělají z něj příliš drahý zdroj, dražší než biomasa či plyn. Bez nich by mohla být cena tepla poloviční. Teplárny jsou přísně regulovaný obor. Je přesně stanoveno, co smíme dát do nákladů a co ne, kolik můžeme mít zisk, jak se tvoří cena našeho výrobku. V tomto přísně regulovaném prostředí stojíme proti lokálnímu vytápění, které není regulované prakticky vůbec.

Představují pro vás firmy, nabízející výstavbu vlastních domovních kotelen velkou konkurencí?

Alternativní zdroje nás zatím tolik neohrožují. Technologie sice existují, ale nejsou ještě na takové úrovni, aby investice do nich byla ekonomicky výhodnější než centrální zdroj. To je stejné jako s elektromobily – i ty jsou na trhu už dlouhou dobu, ale jejich

masovému rozšíření brání vysoká cena a malý dojezd. Na běžný provoz možná stačí, ale co když potřebujete jet dál? Stejně tak je to v teplárenství – tepelné čerpadlo je drahé, ale funguje dobře. Ovšem jen do chvíle, než přijde tuhá zima. Pak potřebujete další zdroj, a když si vše spočítáte, zjistíte, že nic nešetříte a ještě splácíte úvěr na novou kotelnu. A hlavně už nemáte levnou cestu zpět. To, co se dnes děje, je pouze vydělávání na neinformovanosti lidí, nebo – bohužel – na jejich nezájmu.

Upozorňujete na to regulační úřady?

Energetický regulační úřad a vláda již chápou, že regulovat se dají velké zdroje, ale není to snadné u lokálních malých zdrojů. Vnímám proto, že přístup vlády i regulačních orgánů se trochu mění k lepšímu. Více si uvědomují, že teplárny, které zásobují 3,5 milionů lidí teplem, není možné stále jen dusit a nechat je nakonec padnout – kde by všichni ti lidé brali teplo? Potřeba tepla nezmizí, jen se přenesou jeho zajištění na bedra obyvatel a měst. Nyní sledujeme připravovanou legislativu o výpočtu energetické náročnosti budov. Zjednodušeně řečeno – když se bude chtít dům odpojit, musí prokázat, že dojde ke snížení energetické náročnosti a bude přitom nutné to počítat poctivě. To je vstřícný krok, který nastaví férová pravidla.

Vy k tomu teď připravujete informační kampaň. Můžete ji už přiblížit?

Pokud tato změna legislativy projde, mají dodavatelé alternativních zdrojů tepla, kteří to nemyslí úplně poctivě, poslední šanci nacytat pár neinformovaných nešťastníků. Už dnes běží například v Liberci reklama, která láká na jednoduchá hesla o drahém teple ve městě. Naše kampaň by měla připomenout, co to skutečně znamená, když se dům odpojí od CZT, a upozornit na otázky, které v první chvíli nikoho nenapadnou. Co budete dělat, když se zařízení porouchá na Štědrý den?

Utáhne nový zdroj vytápění domu, když bude venku -12 °C? Naše kampaň by měla nabádat, aby k tomu lidé přistupovali zodpovědně, neboť jde o nevratný krok. Budeme přitom spolupracovat s teplárnami v naší skupině i dalšími členy Teplárenského sdružení ČR.

Změní se nějak cena tepla od roku 2021 v Mostě a Litvínově?

Odběratele jsme již informovali. Na rok 2021 zvyšujeme cenu o dvě procenta. Dlouho jsme to zvažovali, neboť chápeme, že současná situace není pro nikoho jednoduchá. Nakonec jsme k tomu přistoupili kompromisně, tedy zvýšení nepokryje 3% inflaci a veškeré náklady, ale úplně jsme cenu zachovat nemohli. Byť se třeba uzavřely školy nebo některé firmy, my nadále musíme udržovat celý systém v chodu, naše náklady tedy nijak neklesly.

TEPLÁRENSKÝ SLOVNÍČEK

ANEB MALÝ KURZ ČEŠTINY V ENERGETICE

Tápete někdy ve významu slov, která se v DoTeKu objevují? Jak vypadá teplárenská hantýrka? A co znamenají různé zkratky? Co která firma dělá? Připravili jsme pro vás malý slovník, který vám v orientaci pomůže.

CZT

Zkratka pro **Centrální Zásobování Teplem**, tedy systém vytápění domácností i veřejných budov ve městě z jednoho velkého zdroje, teplárny. V ČR je takto vytápěno 1,5 milionu domácností. Prostřednictvím 150 kilometrů potrubí zásobuje teplárna v Komořanech více jak 30 tisíc domácností v Mostě a Litvínově. Výhodou CZT je kromě příznivé ceny tepla a teplé vody i komfort, kdy se obyvatelé napojení na soustavu CZT nemusí starat o shánění paliva, opravy, revize.

GJ

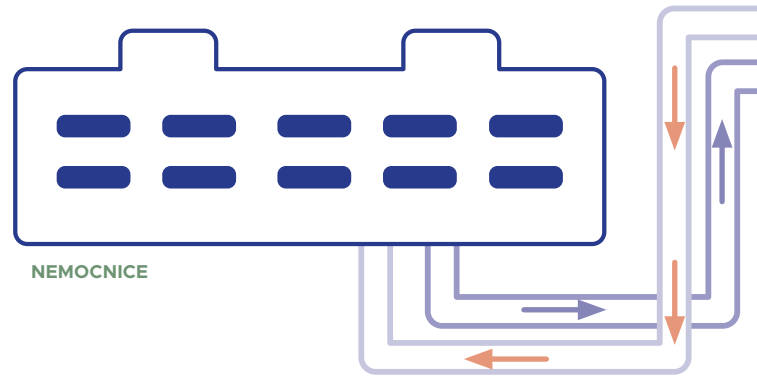
Gigajoule (čteme gigadžaul) je jednotkou energie, v níž se počítá spotřeba tepla. V podobě kilojoulů, tedy pod zkratkou kJ, ji však můžeme najít také na obalech potravin a vyjadřuje energetickou hodnotu jídla. Jak už předpona giga naznačuje, jde o velké množství. Proto také na vytápění běžného šedesátimetrového bytu s čtyřčlennou rodinou potřebujeme jen zhruba 30 GJ ročně.

GRANULÁT

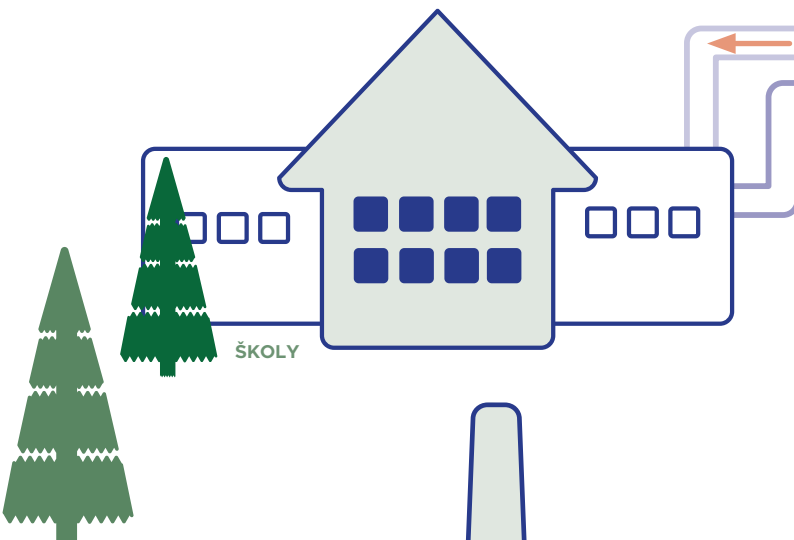
Na začátku je uhlí a na konci nová silnice – tak se dá stručně charakterizovat aditivovaný granulát. Je důkazem toho, že co se dřív považovalo za odpad, je dnes možné využívat dál jako surovinu. Obecně je granulát zrnitá hmota, s níž se můžete setkat v chemickém průmyslu, farmacii i potravinářství. V teplárně Komořany se vyrábí granulát z popela po spálení hnědého uhlí v teplárenských kotlích. Do nich se totiž kvůli odsíření přidává mletý vápenc, takže po smíchání s vodou má popel tendenci tvrdnout. Pevnost této hmoty ji předurčuje pro využití ve stavebnictví, kde nahrazuje přírodní materiály. Typické je použití jako podkladové vrstvy pod silnice, ale též při rekultivacích na stabilizaci terénu na výsypkách. Až půjdete nakoupit do mosteckého Tesca nebo pojedete po kruhovém objezdu v Souši, vzpomeňte si, že se pohybujete na zbytcích uhlí.

KVET

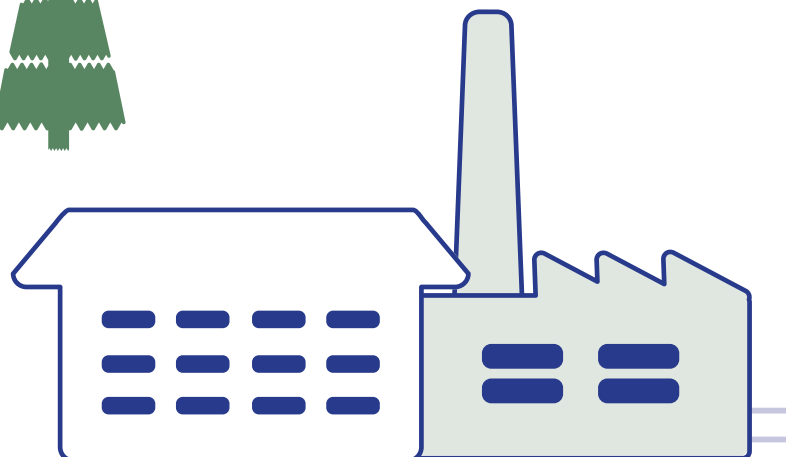
Jde o zkratku pro **Kombinovanou Výrobu Elektřiny a Tepla** či také odborným slovem kogeneraci. Představuje v současné době nejúčinnější cestu, jak přeměnit palivo na využitelnou energii. Znamená, že teplárna vyrábí současně elektrickou energii a teplo. Cíl je jasný – využít na maximum energii z paliva a co nejméně tak zatěžovat životní prostředí a vyčerpávat zdroje. Tímto způsobem se vyrábí přibližně 2/3 veškerého tepla v České republice. Teplárna Komořany ročně vyrobí na 1,8 milionu GJ tepla, což stačí stačí zhruba pro 40 tisíc domácností nebo 800 škol. K tomu vyprodukuje ročně kolem 800 GWh elektrické energie, což by zásobilo na celý rok energii asi 230 tisíc domácností.

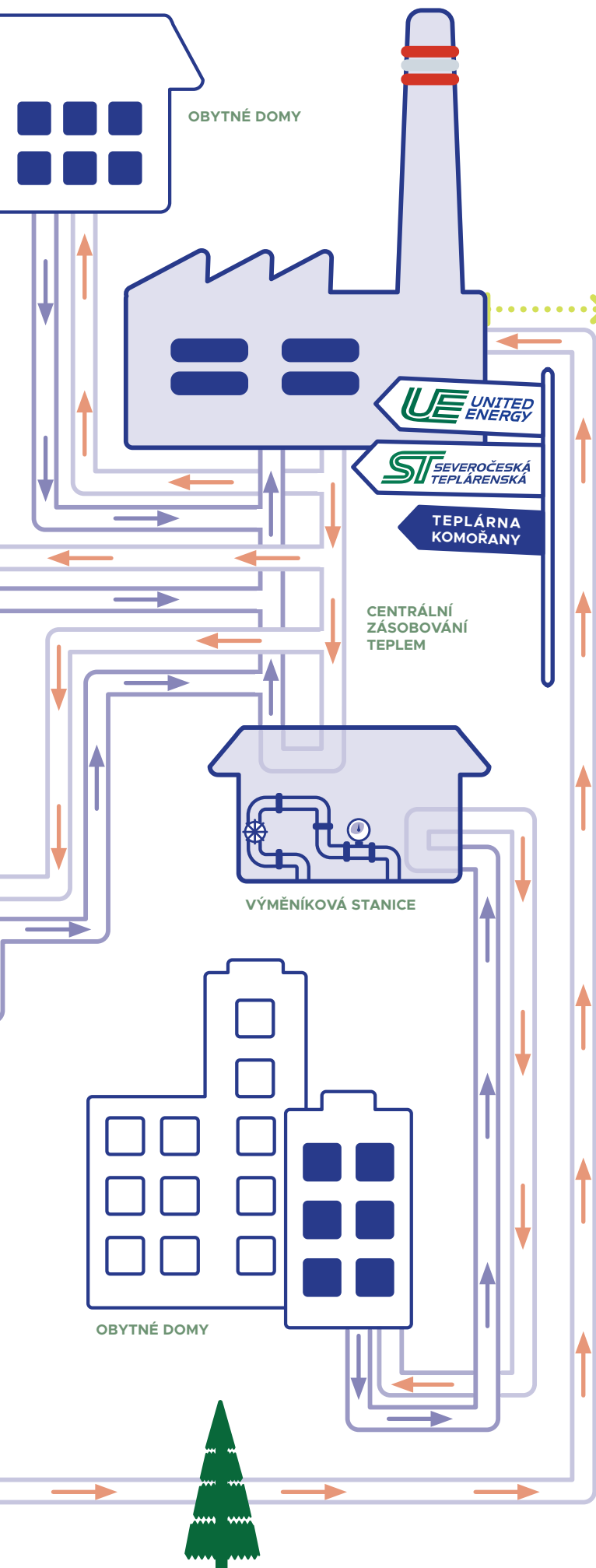
NEMOCNICE

ŠKOLY

ZAŘÍZENÍ PRO ENERGETICKÉ VYUŽITÍ ODPADŮ

TEPLÁRNA KOMOŘANY

Historický název výrobního zařízení v Komořanech, které se začalo stavět již během druhé světové války. V provozu od roku 1951, tehdy se ale používal výraz elektrárna Komořany. Teplu vyrábí až od 70. let minulého století a poté se vžil termín teplárna.

TOPNÁ SEZÓNA

Vyhláška stanovuje, že topná sezóna začíná 1. září a končí 31. května. Ovšem jen tehdy, když průměrná venkovní teplota klesne dva dny po sobě pod 13 °C a nelze podle předpovědi očekávat její zvýšení. Zároveň ale stanovuje, že za vytápění domu je odpovědný jeho majitel a je na něm, zda se skutečně začne topit, a to kdykoliv. Je totiž možné topit i mimo stanovené termíny a po jednotlivých výměnkových stanicích ve městě. Vyhláška k tomu vyžaduje souhlas dvou třetin obyvatel daného domu. Pak stačí, aby se správce obrátil na teplárenskou společnost a požádal o zahájení dodávek.

UNITED ENERGY

Akciová společnost, která vlastní a provozuje teplárnu v Komořanech, vyrábí teplo a elektrickou energii. Název používá od roku 2000.

VS

Zkratka pro **Výměnkovou Stanici**, někdy se také používá výraz předávací stanice, neboť jejím úkolem je předat energii vyrobenou v teplárně do jednotlivých objektů. A také ji upravit, neboť v teplárně proudí horká voda s vyšší teplotou a tlakem, než jaké jsou vhodné pro zásobování domácností. Do výměnkových stanic v Mostě a Litvínově putuje z komořanské teplárny horká voda o teplotě 140 °C. Tou se ve výměnkové stanici ohřívá topná voda do radiátorů a pitná voda, která teče jako teplá z kohoutků. Potrubním rozvodům před výměnkovou stanicí se říká rozvody primární, z ní pak vedou k jednotlivým domům a bytům tzv. rozvody sekundární. Výměnkové stanice existují centrální, které slouží pro několik domů společně, nebo domovní, umístěné přímo v objektech. Severočeská teplárenská se v Mostě a Litvínově stará celkem o 115 VS.

SEVEROČESKÁ TEPLÁRENSKÁ

Dceřinná společnost United Energy, která je majitelem a správcem tepelných rozvodných zařízení z Komořan do Mostu a Litvínova, včetně většiny výměnkových stanic ve městech. Tedy firma, která vám dodává teplo a teplou vodu až do domů.

ZEVO

Jde o zkratku pro **Zařízení pro Energetické Využití Odpadů**. Zatímco dřívější spalovny měly opravdu za cíl jen zbavit nás odpadu, cílem ZEVO je skutečně využít energii v odpadech ukrytou. Vysoce moderní zařízení vyrábějí z nevyužitelných komunálních odpadů teplo a elektrickou energii. Nabízí tak mnohem efektivnější a ekologičtější způsob likvidace odpadů než požáry na skládkách.

Sociální služby prošly na podzim těžkou zkouškou, teplárenská společnost jim pomáhá

Práci s nepohyblivými klienty ošetřovatelům Domovů sociálních služeb v Litvínově zjednodušují od konce minulého roku dva nové stroje. Na nákup elektrického vozíku a stavěcího zvedáku přispěla téměř čtvrt milionem korun Severočeská teplárenská. Přitom pro sestry a všechny pracovníky, starající se o seniory a handicapované, byl loňský rok nesmírně náročný.

Nová zařízení slouží na odděleních, kde klienti se zdravotními i mentálními handicapem potřebují tu nejvyšší míru podpory. "Pomáhají při manipulaci s klienty, například při hygieně. Jsou šetrné jak k samotným klientům, tak také k zaměstnancům, kterým usnadňují fyzickou námahu," vysvětluje ředitel Domovů sociálních služeb Litvínov Vladimír Vopelka. "Vozík i zvedák u nás najdou opravdu bohaté uplatnění. Za dar velmi děkujeme, není ostatně první, naposledy jsme z daru Severočeské teplárenské kupovali evakuační podložky," dodává Vladimír Vopelka. Celé zařízení v Litvínově zahrnuje několik typů služeb – od domova seniorů, přes péči o klienty s mentálními a zdravotními handicapem či Alzheimerovým onemocněním až po sociálně terapeutickou dílnu a chráněné bydlení pro mentálně postižené. Kapacita celého komplexu je téměř 300 lůžek, DSS provozuje také kavárnu La Ponto v Litvínově a další přímo v areálu v Janově, v obou pracují lidé s handicapem.

Při podzimní vlně pandemie prošly domovy velkou zatěžkávací zkouškou. Zatímco na jaře se jim nákaza vyhnula, na podzim se koronavirem nakazila téměř třetina klientů. Personálu pomáhali vojáci, hasiči asistovali při testování, přímo na místě fungovala

covidová jednotka. Domovy několik týdnů nemohly přijímat nové klienty, zejména z řad seniorů, což značně komplikovalo situaci rodinám, které čekaly na umístění. V půli prosince se však vrátil provoz do alespoň trochu normálních kolejí a domovy opět přijímají nové klienty a mohly se otevřít návštěvám.

HISTORICKÉ OKÉNKO

120 let dolu Hedvika

Roku 1901 začala u Ervnic na Mostecku těžba hnědého uhlí v dole Hedvika, který se postupem času rozrostl a proměnil v dnešní velkolom ČSA, kde těžba pokračuje dodnes.

Důl Hedvika otevřela před 120 lety c.k., tedy státní důlní společnost a byl určen k povrchovému dobývání uhlí. Současně se zahájením dolování se začaly stavět obslužné provozy jako vlečka, kotelna, třídírna uhlí, později také dílny, administrativní budovy a domky pro úředníky. Hned v prvním roce svého fungování vytěžil důl 18 tisíc tun uhlí. V roce 1923 byla poblíž zahájena výstavba parní elektrárny s výkonem 45 MW, kterou důl zásoboval. Po druhé světové válce byl krátce důl pojmenován President F. D. Roosevelt a poté od roku 1951 Československá armáda. To už se rozrostl do rozměrů velkolomu.

Foto: Album starých pohlednic a fotografií, sbírka J. Hrona.

V příštím čísle čtete

HOUSLISTA NA STŘEŠE
Rozhovor s Milanem
Al-Ashhabem

CZT NEBO ČERPADLO?
Spočítali jsme za vás

...a mnoho dalšího